

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО СТАТУСУ СУБ'ЄКТА, УПОВНОВАЖЕНОГО РОЗСЛІДУВАТИ КРИМІНАЛЬНІ ПРОСТУПКИ

Баранець В.А.,

*аспірант наукової лабораторії з проблем протидії злочинності
Національної академії внутрішніх справ
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-6179-5084>*

Баранець В.А. Особливості процесуального статусу суб'єкта, повноваженого розслідувати кримінальні проступки.

У статті, на основі вивчення норм вітчизняного законодавства, аналізу практики розслідування кримінальних проступків, а також наукових праць відповідної тематики визначено правову основу діяльності підрозділів дізнання, їхні функції, права, обов'язки та повноваження. Зосереджено увагу на найбільш проблемних аспектах процесуального статусу суб'єктів, уповноважених розслідувати кримінальні проступки. Акцентовано, що положення щодо наділення уповноваженої особи інших підрозділів повноваженнями здійснювати дізнання викладені без урахування принципу правової визначеності (ст. 8 Конституції України). Наголошено, що положеннями ст. 19 та 92 Конституції України передбачене визначення організації і діяльності органів досудового розслідування виключно законами України, водночас ключовим регулятором діяльності підрозділів дізнання у системі НП України є підзаконний нормативно-правовий акт, а Закон України «Про Національну поліцію» окремо не визначає питання організації і діяльності підрозділів дізнання НП України. Звернуто увагу на неузгодженість норм КПК, що закріплюють повноваження дізнавачів в частині можливості проведення слідчих (розшукових) дій, зокрема п. 3 ч. 2 ст. 40¹ КПК України фіксує повноваження дізнавача проводити або доручати їх проведення іншим суб'єктам, водночас окремі статті КПК України прямо не передбачають право дізнавача звертатися з клопотанням про проведення, наприклад, обшуку, адже у ч. 3 ст. 234 КПК України дізнавач не згадується як суб'єкт, який може звертатися до слідчого судді з відповідним клопотанням (як слідчий або прокурор). Констатовано, що на практиці це призводить до неоднозначної позиції слідчих суддів у задоволенні таких клопотань. Зроблено висновок про те, правове урегулювання діяльності суб'єктів, уповноважених на здійснення дізнання, наразі потребує вдосконалення передусім шляхом внесення змін до законодавчих актів, що визначають процесуальний статус зазначених осіб.

Ключові слова: суб'єкти дізнання, кримінальний проступок, розслідування, процесуальний статус, досудове розслідування, повноваження.

Baranets V.A. Peculiarities of the procedural status of the subject authorized to carry out pre-trial investigation of criminal offenses.

In the article, based on the study of the norms of domestic legislation, the analysis of the practice of investigation of criminal offenses, as well as scientific works on the relevant subject, the legal basis of the activity of investigation units, their functions, rights, duties and powers is defined. Attention is focused on the most problematic aspects of the procedural status of subjects authorized to investigate criminal misdemeanors. It is emphasized that the provisions on granting the authorized person of other subdivisions the authority to conduct inquiries are laid out without taking into account the principle of legal certainty (Article 8 of the Constitution of Ukraine). It is emphasized that the provisions of Art. 19 and 92 of the Constitution of Ukraine provides for the definition of the organization and activity of pre-trial investigation bodies exclusively by the laws of Ukraine, at the same time, the key regulator of the activity of investigation units in the system of the National Police of Ukraine is a subordinate legal act, and the Law of Ukraine "On the National Police" does not separately define the issue of the organization and activity of units inquiry of the NP of Ukraine. Attention was drawn to the inconsistency of the norms of the Code of Criminal Procedure, which fix the powers of inquirers in terms of the possibility of conducting investigative (search) actions, in particular, clause 3, part 2

of Article 401 of the Criminal Procedure Code of Ukraine records the powers of the investigator to conduct or entrust their conduct to other subjects, while certain articles of the Criminal Procedure Code of Ukraine do not directly provide for the right of the investigator to apply for the conduct of, for example, a search, because in Part 3 of Art. 234 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, the inquirer is not mentioned as a subject who can apply to the investigating judge with a corresponding request (as an investigator or prosecutor). It was established that in practice this leads to an ambiguous position of investigative judges in granting such requests. It was concluded that the legal regulation of the activities of entities authorized to carry out inquiries currently requires improvement, primarily by making changes to the legislative acts that determine the procedural status of the specified persons.

Key words: subjects of inquiry, criminal offense, investigation, procedural status, pre-trial investigation, powers.

Постановка проблеми. Запровадження інституту дізнання (спрощеного досудового розслідування) є одним з найбільш раціональних кроків на шляху до посилення ефективності функціонування органів досудового розслідування, адже спрощення окремих кримінальних процесуальних процедур, особливостей структурної організації та форм взаємодії дає змогу суттєво пришвидшити досудове розслідування цієї категорії кримінальних правопорушень. Значення дізнання як форми спрощеного досудового розслідування, що використовується відносно вчинених кримінальних проступків, полягає в тому, що цей інститут дозволяє швидко, неупереджено та об'єктивно встановити причетність особи до порушення прав людини і громадянина, після чого направити відповідне кримінальне провадження до суду для його розгляду. Визначення процесуального статусу суб'єкта, уповноваженого здійснювати досудове розслідування у формі дізнання, є вкрай важливим, адже від цього залежить не лише законність всього провадження та правильність прийняття остаточних рішень, а й ефективне виконання визначених Кримінальним процесуальним кодексом завдань кримінального провадження, а також забезпечення дотримання вимог положень нормативно-правових актів найвищого рівня щодо цілковитого забезпечення прав людини. Водночас, недосконалість нормативно-правового урегулювання діяльності суб'єкта, уповноваженого на здійснення дізнання, все частіше стає предметом обговорення не лише в межах наукових досліджень, а й серед практичних працівників. Відтак дослідження особливостей процесуального статусу суб'єктів, які здійснюють дізнання, для вироблення ефективних шляхів подолання проблемних аспектів їхньої діяльності є наразі актуальним та затребуваним.

Стан опрацювання тематики. Вивченню актуальних питань інституту спрощеного досудового розслідування у формі дізнання присвятили наукові розробки такі науковці, як: Ю.П. Аленін, В.І. Божик, А.Ф. Волобуєв, І.В. Гловюк, Ю.М. Грошевий, К.П. Задоя, Є.Д. Лук'янчиков, В.Т. Маляренко, Є.І. Петриченко, В.О. Попелюшко, М.Ю. Романов, А.М. Соцький, О.Ю. Татаров, В.М. Трофименко, В.І. Фарінник, С.С. Ченявський, А.М. Чорний та інші. Проте, в умовах перманентного оновлення законодавчого урегулювання діяльності органів дізнання на тлі викликів воєнного часу дослідження актуальних проблем процесуального статусу суб'єкта, уповноваженого на здійснення дізнання і надалі вбачається необхідним.

Метою статті є виявлення проблемних аспектів процесуального статусу суб'єкта, уповноваженого на здійснення дізнання, та узагальнення пропозицій, спрямованих на подолання виявлених недоліків.

Виклад основного матеріалу. Дізнанням з позицій форми організації роботи є комплекс визначених чинним законодавством дій та рішень, що вчиняє та приймає уповноважена на це особа, та які спрямовані на досягнення завдань кримінального провадження у передбачений законодавством строк [1, с. 103].

За загальним правилом, здійснення досудового розслідування кримінальних проступків у формі дізнання покладається на дізнавачів або уповноважених осіб інших підрозділів (ч. 3 ст. 38 КПК України).

Згідно п. 4-1 ч. 1 ст. 3 КПК України, дізнавач – службова особа підрозділу дізнання органу Національної поліції, органу безпеки, органу Бюро економічної безпеки України, органу Державного бюро розслідувань, Національного антикорупційного бюро України, у випадках, установлених цим Кодексом, уповноважена особа іншого підрозділу зазначених органів, які уповноважені в межах компетенції, передбаченої цим Кодексом, здійснювати досудове розслідування кримінальних проступків [2].

Варто відзначити, що наразі єдиним правоохоронним органом досудового розслідування, до підслідності якого віднесено розслідування кримінальних проступків у формі дізнання, і який має у своїй структурі підрозділи дізнання, є Національна поліція України.

Зокрема, у структурі підрозділів дізнання НП України виокремлюють: Управління дізнання НП України; відділи (сектори) дізнання ГУНП; відділи (сектори) дізнання територіальних (відокремлених) підрозділів поліції [3]

Жоден інший з вище перерахованих правоохоронних органів (СБУ, БЕБ, ДБР, НАБУ) не має у своїй структурі ані підрозділів дізнання, ані штатної посади дізнавача.

Відповідно до ч. 1 ст. 214 КПК України дізнавач визначається керівником органу дізнання, а в разі відсутності підрозділу дізнання – керівник органу досудового розслідування визначає інших уповноважених осіб, які здійснюватимуть досудове розслідування у формі дізнання [2].

Відтак кримінальним процесуальним законодавством України визначено порядок призначення дізнавача за відсутності в структурі правоохоронного органу досудового розслідування як самого органу дізнання, так і його керівника.

Зазначених суб'єктів здійснення дізнання можливо класифікувати з урахуванням функціональних обов'язків, що визначені нормативно-правовими актами. Так, для службової особи підрозділу дізнання безпосередньою функцією є здійснення досудового розслідування у формі дізнання. У свою чергу для уповноваженої особи іншого підрозділу здійснення дізнання не є безпосередньою функцією, оскільки такими особами можуть бути наприклад, працівники оперативних підрозділів, безпосередньою функцією яких є здійснення оперативно-розшукової діяльності [4, с. 10-11].

Втім, необхідно акцентувати, що відповідно до Висновку Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, положення щодо наділення уповноваженої особи інших підрозділів повноваженнями здійснювати дізнання викладені без урахування принципу правової визначеності (ст. 8 Конституції України), оскільки чітко не встановлено, що це за особи, яких підрозділів, яким чином і яким актом вони будуть уповноважуватися на виконання повноважень дізнавача [5].

Звертають увагу на таку невідповідність і науковці. Так, Є.Д. Лук'яничков та Б.Є. Лук'яничков вважають, що питання про уповноважених осіб інших підрозділів залишається відкритим. В Національній поліції достатня кількість інших підрозділів. Хто, в якому порядку та з числа кого буде уповноважувати таких осіб на проведення дізнання. Чи будуть такі особи уповноважені на проведення дізнання на постійній основі, чи для дізнання за конкретним фактом? Якщо на постійній основі, то чому не призначати таку особу дізнавачем, що буде відповідати виконуваний нею функції [6, с. 428].

А.М. Чорний своєю чергою зауважує, що самим кримінальним процесуальним законодавством України закладено сценарій, за яким у структурі правоохоронного органу досудового розслідування допускається відсутність підрозділів дізнання, водночас коло уповноважених осіб не підрозділів дізнання, яких керівник органу досудового розслідування може наділяти повноваженнями дізнавача для здійснення дізнання, не встановлено [7, с. 126].

Роль нормативно-правового регулювання діяльності органів дізнання є винятковою, оскільки в процесі переслідування осіб за вчинення кримінальних проступків та у процесі здійснення процедури органами дізнання право на свободу та особисту недоторканність перебуває під значною загрозою.

Процесуальний статус дізнавача кримінального провадження є однією з найважливіших складових його системи, оскільки від правильного визначення процесуального статусу кожного суб'єкта кримінального провадження залежить законність функціонування всього провадження та правильність прийняття остаточних рішень [8, с. 201].

Правову основу діяльності підрозділів дізнання становить не тільки Конституція України, Кримінальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України, Закон України «Про Національну поліцію», а й наказ МВС України «Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України» № 405 від 20.05.2020 року, який містить основні принципи організації діяльності підрозділів дізнання, що існують в органах Національної поліції України [3].

Необхідно звернути увагу на те, що це певною мірою суперечить положенням ст. 19 та 92 Конституції України, якими передбачено, що виключно законами України визначаються організація і діяльність органів досудового розслідування (однією з форм якого і є дізнання), а посадові особи органів державної влади зобов'язані діяти на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [9]. Водночас, як цілком справедливо наголошують науковці, роль і місце Конституції України в правовому регулюванні діяльності підрозділів дізнання Національної поліції України є визначальною, оскільки цей орган забезпечує діяльність із захисту прав і свобод людини й громадянина, зокрема обмежуючи тимчасово права й свободи інших осіб, що має бути чітко окреслено межами [10, с. 87].

Натомість Закон України «Про Національну поліцію» окремо не визначає питання організації і діяльності підрозділів дізнання Національної поліції України. Законом встановлено лише загальні організаційно-правові й установчі засади, завдання, принципи та алгоритми функціонування НП України як центрального органу виконавчої влади, що уповноважений на запобігання та протидію злочинності загалом і розслідування кримінальних проступків зокрема.

На думку М.Ю. Романова, серед обов'язків поліцейського, визначених у ст. 18 Закону України «Про Національну поліцію» найтісніше стосуються здійснення досудового розслідування кримінальних проступків дізнавачами НП України ті, що пов'язані з повагою до прав і свобод людини й громадянина, збереженням службової (зокрема з обмеженим доступом і певним грифом таємності) інформації, а також повідомлення про неможливість подальшого перебування на посаді. Науковець вважає, що ці положення чітко встановлюють діяльність дізнавача як працівника органу правопорядку – поліції, а також частково дублюються з обов'язками, покладеними на нього кримінальним процесуальним законодавством України [11, с. 72-73].

Відтак ключовим регулятором діяльності підрозділів дізнання та їх посадових осіб, а також осіб, уповноважених на здійснення дізнання, у системі НП України є підзаконний нормативно-правовий акт – Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України, у якому чітко визначено основні засади та принципи, а також механізми й порядок взаємодії в системі підрозділів дізнання. Дане Положення закріплює організаційно-правові засади функціонування підрозділів дізнання [3].

У Положенні також визначені функції органів дізнання, зокрема: усебічне, повне і неупереджене дослідження обставин кримінального проступку, виявлення як тих обставин, що викривають, так і тих, що виправдовують підозрюваного, обвинуваченого, а також обставин, що пом'якшують чи обтяжують їх покарання, надання їм належної правової оцінки та забезпечення прийняття законних і обґрунтованих процесуальних рішень; аналіз практики досудового розслідування кримінальних проступків, організації і результатів діяльності дізнавачів, унесення на основі цього в установленому порядку пропозицій щодо підвищення ефективності діяльності підрозділів дізнання; вжиття заходів з підвищення якості дізнання і дотримання його строків; вивчення, узагальнення позитивного досвіду дізнання, упровадження його в практику підрозділів дізнання, розроблення сучасних методик розслідування окремих видів кримінальних проступків; організація взаємодії підрозділів дізнання з іншими підрозділами, слідчими та детективами інших правоохоронних органів, суб'єктами, що здійснюють судово-експертну діяльність, підрозділами, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, а також прокурорами, які здійснюють нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням; вивчення практики застосування дізнавачами норм права і розроблення пропозицій щодо вдосконалення законодавства України; забезпечення підбору, розстановки і виховання кадрів для підрозділів дізнання, підвищення їх кваліфікації та професійної майстерності; організація відповідно до законодавства України розгляду і вирішення звернень громадян, які надходять у зв'язку з проведенням дізнання [3].

Обов'язки дізнавача закріплено у розділі 5 Положення: дотримуватися вимог Конституції, КПК та законів України, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України та інших нормативно-правових актів з питань досудового розслідування; забезпечувати повне, усебічне та неупереджене розслідування кримінальних проступків у межах строків установлених КПК України; виконувати доручення та вказівки прокурора, які надаються в письмовій формі; забезпечувати реалізацію в повному обсязі прав і законних інтересів усіх учасників кримінального провадження та ін. [3].

Дізнавач під час здійснення дізнання наділений повноваженнями слідчого (ч. 1 ст. 40¹ КПК України). Він користується повноваженнями слідчого лише в межах досудового розслідування кримінальних проступків. Якщо під час здійснення дізнання буде встановлено, що особа вчинила злочин, дізнавач за погодженням із прокурором надсилає матеріали кримінального провадження керівнику органу досудового розслідування з огляду на підслідність (ч. 4 ст. 218 КПК України) [12, с. 17].

Повноваження дізнавача визначаються ст. 40¹ КПК України, відповідно до якої дізнавач при здійсненні дізнання наділяється повноваженнями слідчого та несе відповідальність за законність та своєчасність здійснення дізнання. Згідно з ч. 2 ст. 40¹ КПК України дізнавач має право: починати дізнання за наявності підстав, передбачених КПК України; проводити огляд місця події, обшук затриманої особи, опитувати осіб, вилучати знаряддя і засоби вчинення правопорушення, речі і документи, що є безпосереднім предметом кримінального проступку або виявлені під час затримання, а також прово-

дити слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії у випадках, установлених КПК України; доручати проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій у випадках, установлених КПК України, відповідним оперативним підрозділам; звертатися за погодженням із прокурором до слідчого судді з клопотаннями про застосування заходів забезпечення кримінального провадження, проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій; повідомляти за погодженням із прокурором особі про підозру у вчиненні кримінального проступку; за результатами розслідування складати обвинувальний акт, клопотання про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру та подавати їх прокурору на затвердження; приймати процесуальні рішення у випадках, передбачених КПК України, у тому числі щодо закриття кримінального провадження за наявності підстав, передбачених ст. 284 КПК України; здійснювати інші повноваження, передбачені КПК України [2].

Варто наголосити, що окремі з вище наведених повноважень викликають зауваження як науковців, так і практиків або є проблемними в реалізації. Так, А.М. Соцький звертає увагу на те, що п. 2 ч. 2 ст. 40¹ КПК України надає дізнавачу повноваження проводити самостійно огляд місця події та обшук затриманого, всі інші слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії – тільки за наявності норми в КПК України, яка дозволяє їх проведення такому суб'єкту як дізнавач. Вчений також зазначає, що у ч. 1 ст. 236 КПК України проведення обшуку житла чи іншого володіння особи може здійснюватись виключно слідчим і прокурором. Що ж робити у ситуації, коли провадиться дізнання кримінальних проступків дізнавачем і є необхідність провести обшук, наприклад обшук квартири при розслідуванні кримінального проступку за ст. 185 КК України. Більше того, наголошує А.М. Соцький, дізнавач не в змозі навіть провести законно огляд житла, оскільки ч. 2 ст. 237 КПК України встановлює такі ж правила як для обшуку, а дізнавач не є суб'єктом проведення. Цілком зрозумілою є в цьому питанні є позиція Верховного Суду України про те, що виконання ухвали слідчого судді про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи покладається особисто на слідчого чи прокурора і не може бути доручене іншому суб'єкту. Якщо ж дізнавачем буде проведено такі слідчі (розшукові) дії, то суд зобов'язаний визнати істотним порушенням прав людини і основоположних свобод отримання доказів внаслідок здійснення процесуальних дій, які потребують попереднього дозволу суду, без такого дозволу або з порушенням його суттєвих умов (п. 1 ч. 2 ст. 87 КПК). Зважаючи на викладене, А.М. Соцький підсумовує, що варто на законодавчому рівні внести відповідні зміни в редакції статей КПК України, передбачивши проведення їх дізнавачем, а саме викласти в такій редакції ч. 1 ст. 236 КПК України: ухвала про дозвіл на обшук житла чи іншого володіння особи може бути виконана слідчим, дізнавачем чи прокурором [8, с. 203].

Викликає запитання також п. 4 ч. 2 ст. 40¹ КПК України, що закріплює таке повноваження дізнавача, як право звертатися за погодженням із прокурором до слідчого судді з клопотаннями про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій. Дане повноваження фактично впливає з того, які слідчі (розшукові) дії уповноважений проводити дізнавач або доручати їх проведення іншим суб'єктам, наприклад відповідним оперативним підрозділам (п. 3 ч. 2 ст. 40¹ КПК України). Але знову ж таки через неоднозначність закріплення в КПК України часто слідчі судді на практиці в одних випадках відмовляють в задоволенні таких клопотань з тієї причини, що статті КПК України прямо не передбачено право дізнавача звертатися з таким клопотанням (наприклад, ч. 3 ст. 234 КПК України: у разі необхідності провести обшук слідчий за погодженням з прокурором або прокурор звертається до слідчого судді з відповідним клопотанням [2]), в інших – задовольняють, виходячи з приписів ст. 40¹ КПК України. На переконання А.М. Соцького, яке ми цілком поділяємо, варто все ж комплексно внести зміни у відповідні статті КПК України і визнати дізнавача суб'єктом проведення певних слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій [8, с. 203].

Висновки. Таким чином, правове урегулювання діяльності суб'єктів, уповноважених на здійснення дізнання, наразі потребує вдосконалення передусім шляхом внесення змін до законодавчих актів, що визначають процесуальний статус зазначених осіб. Найбільш суттєвими проблемними аспектами у цьому контексті, на які звертають увагу вчені є наступні:

положення щодо наділення уповноваженої особи інших підрозділів повноваженнями здійснювати дізнання викладені без урахування принципу правової визначеності (ст. 8 Конституції України), зокрема чітко не визначене коло таких осіб, порядок та особливості їх залучення до здійснення функцій дізнавача;

положеннями ст. 19 та 92 Конституції України передбачено, що виключно законами України визначаються організація і діяльність органів досудового розслідування, водночас ключовим регулятором

діяльності підрозділів дізнання у системі НП України є підзаконний нормативно-правовий акт – затверджене відповідним наказом «Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів НП України», натомість Закон України «Про Національну поліцію» окремо не визначає питання організації і діяльності підрозділів дізнання НП України;

неузгодженість норм КПК, що закріплюють повноваження дізнавачів в частині можливості проведення слідчих (розшукових) дій, зокрема п. 3 ч. 2 ст. 40¹ КПК України фіксує повноваження дізнавача проводити або доручати їх проведення іншим суб'єктам, водночас статті КПК України прямо не передбачають право дізнавача звертатися з клопотанням про проведення, наприклад, обшуку, адже у ч. 3 ст. 234 КПК України дізнавач не згадується як суб'єкт, який може звертатися до слідчого судді з відповідним клопотанням як слідчий або прокурор.

Список використаних джерел:

1. Романов М. Поняття, сутність і значення діяльності підрозділів дізнання. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. № 2 (119). 2021. С. 102–106. doi: <https://doi.org/10.33270/01211192.102>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
3. Про затвердження Положення про організацію діяльності підрозділів дізнання органів Національної поліції України : наказ МВС України від 20 трав. 2020 р. № 405. *zakon.rada.gov.ua*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0491-20#Text>.
4. Дізнання в Національній поліції: навч. посіб. / кол. авт. за загальною редакцією доктора юридичних наук, доцента, заслуженого юриста України М.С. Цуцкірідзе. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Київ: ГСУ НП України; ТОВ «7БЦ», 2022. 316 с.
5. Висновок Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» від 20.04.2018 № 7279-д. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=7279-%D0%B4&skl=9.
6. Лук'янчиков Є.Д., Лук'янчиков Б.Є. Становлення дізнання як виду процесуальної діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2022. Вип. 70. С. 424–429. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2022_70_70.
7. Чорний А.М. Дізнання як форма досудового розслідування кримінального проступку. *Південноукраїнський правничий часопис*. № 1. 2023. С. 124–129. DOI <https://doi.org/10.32850/sulj.2023.1.22>.
8. Соцький А.М. Деякі аспекти процесуального статусу дізнавача в кримінальному провадженні. *Південноукраїнський правничий часопис*. № 1. 2022. С. 200–205.
9. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
10. Стрельченко О.Г., Булик І.Л., Бухтіяров О.А., Бухтіярова І.Г. Характеристика механізму нормативно-правового регулювання діяльності підрозділів дізнання Національної поліції України. *Актуальні проблеми держави і права*. 2022. С. 86–91.
11. Романов М.Ю. Організаційно-правові засади забезпечення функціонування підрозділів дізнання Національної поліції України: дис. ... д-ра філ.: 081 – Право. 2022: НАВС. 264 с.
12. Досудове розслідування кримінальних проступків [Текст]: метод. рек. / [С.С. Чернявський, М.С. Цуцкірідзе, Р.М. Дударець та ін.]. Вид. друге, перероб. та доповн. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2020. 230 с.